TRAFICOM
Kyberturvallisuuskeskus

19.2.2019

Dnro:
TRAFICOM/71821/03.03.01/2019

Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Asiantuntijapyyntönne U 33/2018 vp - UJ 42/2018 vp, ke 20.2.2019 klo 11.40

Lausunto valtioneuvoston jatkokirjelmästä ehdotuksesta direktiiviksi laillisen edustajan nimeämiseksi

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Liikenne- ja viestintävirastolta lausuntoa valtioneuvoston jatkokirjelmästä, joka koskee ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yhdenmukaisista säännöistä laillisten edustajien nimeämiseksi todistusaineiston keräämistä varten rikosoikeudellisissa menettelyissä.

> Samaan ns. e-evidence-säädöskokonaisuuteen kuuluu myös ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sähköistä todistusaineistoa rikosasioissa koskevista eurooppalaisesta esittämismääräyksestä ja säilyttämismääräyksestä (jäljempänä *asetus*). Neuvoston yleisnäkemys asetusehdotuksesta on hyväksytty joulukuussa 2018. Nyt käsiteltävän direktiiviehdotuksen soveltamista ei ole rajattu vain asetuksen kattamiin tilanteisiin, vaan sen on tarkoitus toimia yleisemminkin jäsenmaiden välisessä rikosoikeudellisessa yhteistyössä.

Jatkokirjelmässä todetaan, että teknologinen kehitys on muuttanut rikollisuuden muotoja ja vaikuttanut merkittävästi sen selvittämismahdollisuuksiin. Todistusaineiston saatavuuden ja rikosvastuun toteutumisen kannalta merkitystä ei tulisi olla sillä, onko todistusaineisto Euroopan unioniin vai sen ulkopuolelle sijoittuneella palveluntarjoajalla. Niinpä valtioneuvosto pitää perusteltuna, että ehdotetulla direktiivillä pyritään luomaan säännöt laillisten edustajien nimittämiselle EU:n alueella todistusaineiston keräämiseksi rikosasioissa.

Jatkokirjelmässä korostetaan nimenomaisesti, että siinä esitetty direktiiviehdotusta koskeva kanta ei vaikuta Suomen varaukselliseen kantaan koskien samaan kokonaisuuteen kuuluvaa asetusehdotusta sen nykyisessä muodossa.

TRAFICOM
Kyberturvallisuuskeskus

Lausunto:

Liikenne- ja viestintäviraston näkemyksen mukaan käsiteltävänä olevaan direktiiviehdotukseen ei sisälly samanlaisia ongelmallisuuksia kuin aikaisemmin käsittelyssä olleeseen asetusehdotukseen. Ehdotetussa direktiivissä on sen nimenkin mukaisesti kyse yhdenmukaisten säännösten ja toimintatapojen luomisesta unionin alueelle. Ehdotuksessa tarkoitettua laillisen edustajan nimeämistä vastaavasta menettelystä unionin ulkopuolelle sijoittuneille mutta unionissa palveluja tarjoaville toimijoille on säädetty jo ainakin yleisessä tietosuoja-asetuksessa[1] sekä ns. verkko- ja tietojärjestelmädirektiivissä[2]. Yhdenmukaiset säännöt ovat omiaan lisäämään toiminnan varmuutta ja oikeellisuutta, tehokkuutta sekä tasapuolisuutta.

Valtioneuvoston kirjelmän mukaan direktiiviehdotukseen on työryhmäkäsittelyssä tehty vain vähäisiä muutoksia. Kirjelmän mukaan ehdotuksen sisältämää palveluntarjoajan määritelmä on yhdenmukaistettu vastaamaan asetusehdotuksessa käytettyä muokattua muotoilua. Lisäksi johdanto-osaan on lisätty esimerkkejä palveluista, joita määritelmä kattaa. Lisäksi on tehty eräitä muita muutoksia. Tehtyjä muutoksia voi saatavilla olevan tiedon valossa pitää kannatettavina.

Kirjelmässä todetaan, että direktiiviehdotuksen 7 artiklan alkuperäistä kuuden kuukauden täytäntöönpanoaikaa on ehdotettu pidennettäväksi 18 tai 24 kuukauteen. Tämä ehdotus on hyvin kannatettava, ja täytäntöönpanoajan tulisi olla vähintään 18 kuukautta.

Ehdotettu direktiivi ei vaikuta juurikaan lisäävän siinä tarkoitettujen palveluntarjoajien hallinnollista taakkaa tai muuta työmäärää, vaan nämä aiheutuvat muusta lainsäädännöstä, kuten direktiivin kanssa samaan säädöspakettiin kuuluvasta asetuksesta. Niinpä Liikenne- ja viestintävirasto pitää edelleen tärkeänä, että Suomi pyrkii vaikuttamaan asetusehdotuksessa havaittujen ongelmakohtien ratkaisemiseen tavalla, joka ottaa riittävällä tavalla huomioon paitsi perus- ja ihmisoikeudet myös etenkin pienten palveluntarjoajien mahdollisuudet jatkaa toimintaansa asetuksen tultua voimaan.

Aino Lehto
Lakimies

[1] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta, 27 artikla.

[2] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/1148 toimenpiteistä yhteisen korkeatasoisen verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuuden varmistamiseksi koko unionissa, 18 artikla.